శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే నవమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే నవమోఽధ్యాయః ॥

బ్రహ్మోవాచ
జ్ఞాతోఽసి మేఽద్య సుచిరాన్నను దేహభాజాం
న జ్ఞాయతే భగవతో గతిరిత్యవద్యం ।
నాన్యత్త్వదస్తి భగవన్నపి తన్న శుద్ధం
మాయాగుణవ్యతికరాద్యదురుర్విభాసి ॥ **1** ॥

రూపం యదేతదవబోధరసోదయేన
శశ్వన్నివృత్తతమసః సదనుగ్రహాయ ।
ఆదౌ గృహీతమవతారశతైకబీజం
యన్నాభిపద్మభవనాదహమావిరాసం ॥ **2** ॥

నాతః పరం పరమ యద్భవతః స్వరూప -
మానందమాత్రమవికల్పమవిద్ధవర్చః ।
పశ్యామి విశ్వసృజమేకమవిశ్వమాత్మన్
భూతేంద్రియాత్మకమదస్త ఉపాశ్రితోఽస్మి ॥ **3** ॥

తద్వా ఇదం భువనమంగల మంగలాయ
ధ్యానే స్మ నో దర్శితం త ఉపాసకానాం ।
తస్మై నమో భగవతేఽనువిధేమ తుభ్యం
యోఽనాదృతో నరకభాగ్భిరసత్ప్రసంగైః ॥ **4** ॥

యే తు త్వదీయచరణాంబుజకోశగంధం
జిఘ్రంతి కర్ణవివరైః శ్రుతివాతనీతం।
భక్త్యా గృహీతచరణః పరయా చ తేషాం
నాపైషి నాథ హృదయాంబురుహాత్స్వపుంసాం ॥ **5** ॥

తావద్భయం ద్రవిణగేహసుహృన్నిమిత్తం
శోకః స్పృహా పరిభవో విపులశ్చ లోభః।
తావన్మమేత్యసదవగ్రహ ఆర్తిమూలం
యావన్న తేఽంఘ్రిమభయం ప్రవృణీత లోకః ॥ **6** ॥

దైవేన తే హతధియో భవతః ప్రసంగా -
త్సర్వాశుభోపశమనాద్విముఖేంద్రియా యే।
కుర్వంతి కామసుఖలేశలవాయ దీనా
లోభాభిభూతమనసోఽకుశలాని శశ్వత్ ॥ **7** ॥

క్షుత్తృట్ త్రిధాతుభిరిమా ముహురర్ద్యమానాః
శీతోష్ణవాతవర్షైరితరేతరాచ్చ।
కామాగ్నినాచ్యుత రుషా చ సుదుర్భరేణ
సంపశ్యతో మన ఉరుక్రమ సీదతే మే ॥ **8** ॥

యావత్పృథక్త్వమిదమాత్మన ఇంద్రియార్థ -
మాయాబలం భగవతో జన ఈశ పశ్యేత్।
తావన్న సంసృతిరసౌ ప్రతిసంక్రమేత
వ్యర్థాపి దుఃఖనివహం వహతీ క్రియార్థా ॥ **9** ॥

అహ్న్యపృతార్తకరణా నిశి నిఃశయానా
నానామనోరథధియా క్షణభగ్ననిద్రాః।
దైవాహతార్థరచనా ఋషయోఽపి దేవ
యుష్మత్ప్రసంగవిముఖా ఇహ సంసరంతి ॥ **10** ॥

త్వం భావయోగపరిభావితహృత్సరోజ
ఆస్సే శ్రుతేక్షితపథో నను నాథ పుంసాం।
యద్యద్ధియా త ఉరుగాయ విభావయంతి
తత్తద్వపుః ప్రణయసే సదనుగ్రహాయ ॥ **11** ॥

నాతిప్రసీదతి తథోపచితోపచారై -
రారాధితః సురగణైర్హృది బద్ధకామైః।
యత్సర్వభూతదయయాసదలభ్యయైకో
నానాజనేష్ఠవహితః సుహృదంతరాత్మా ॥ **12** ॥

పుంసామతో వివిధకర్మభిరధ్వరాద్యై -
ర్దానేన చోగ్రతపసా వ్రతచర్యయా చ।
ఆరాధనం భగవతస్తవ సత్క్రియార్థో
ధర్మోఽర్పితః కర్హిచిద్ధ్రియతే న యత్ర ॥ **13** ॥

శశ్వత్స్వరూపమహసైవ నిపీతభేద -
మోహాయ బోధధిషణాయ నమః పరస్మై।
విశ్వోద్భవస్థితిలయేషు నిమిత్తలీలా -
రాసాయ తే నమ ఇదం చకృమేశ్వరాయ ॥ **14** ॥

యస్యావతారగుణకర్మవిడంబనాని
నామాని యేఽసువిగమే వివశా గృణంతి।
తే నైకజన్మశమలం సహసైవ హిత్వా
సంయాంత్యపావృతమృతం తమజం ప్రపద్యే ॥ **15** ॥

యో వా అహం చ గిరిశశ్చ విభుః స్వయం చ
స్థిత్యుద్భవప్రలయహేతవ ఆత్మమూలం।
భిత్త్వా త్రిపాద్వవృధ ఏక ఉరుప్రరోహ -
స్తస్మై నమో భగవతే భువనద్రుమాయ ॥ **16** ॥

లోకో వికర్మనిరతః కుశలే ప్రమత్తః
కర్మణ్యయం త్వదుదితే భవదర్చనే స్వే।
యస్తావదస్య బలవానిహ జీవితాశాం
సద్యశ్ఛినత్త్యనిమిషాయ నమోఽస్తు తస్మై ॥ **17** ॥

యస్మాద్బిభేమ్యహమపి ద్విపరార్ధధిష్ణ్య -
మధ్యాసితః సకలలోకనమస్కృతం యత్।
తేపే తపో బహుసవోఽవరురుత్సమాన -
స్తస్మై నమో భగవతేఽధిమఖాయ తుభ్యం ॥ **18** ॥

తిర్యఙ్మనుష్యవిబుధాదిషు జీవయోని -
ష్వాత్మేచ్ఛయాఽఽత్మకృతసేతుపరీప్సయా యః।
రేమే నిరస్తరతిరప్యవరుద్ధదేహ -
స్తస్మై నమో భగవతే పురుషోత్తమాయ ॥ **19** ॥

యోఽవిద్యయానుపహతోఽపి దశార్ధవృత్త్యా
నిద్రామువాహ జఠరీకృతలోకయాత్రః।
అంతర్జలేఽహికశిపుస్పర్శానుకూలాం
భీమోర్మిమాలిని జనస్య సుఖం వివృణ్వన్ ॥ **20** ॥

యన్నాభిపద్మభవనాదహమాసమీడ్య
లోకత్రయోపకరణో యదనుగ్రహేణ।
తస్మై నమస్త ఉదరస్థభవాయ యోగ -
నిద్రావసానవికసన్నలినేక్షణాయ ॥ **21** ॥

సోఽయం సమస్తజగతాం సుహృదేక ఆత్మా
సత్త్వేన యన్మృడయతే భగవాన్ భగేన।
తేనైవ మే దృశమనుస్పృశతాద్యథాహం
స్రక్ష్యామి పూర్వవదిదం ప్రణతప్రియోఽసౌ ॥ **22** ॥

ఏష ప్రపన్నవరదో రమయాఽఽత్మశక్త్యా
యద్యత్కరిష్యతి గృహీతగుణావతారః।
తస్మిన్ స్వవిక్రమమిదం సృజతోఽపి చేతో
యుంజీత కర్మశమలం చ యథా విజహ్యాం ॥ **23** ॥

నాభిహ్రదాదిహ సతోఽంభసి యస్య పుంసో
విజ్ఞానశక్తిరహమాసమనంతశక్తేః।
రూపం విచిత్రమిదమస్య వివృణ్వతో మే
మా రీరిషీష్ట నిగమస్య గిరాం విసర్గః ॥ **24** ॥

సోఽసావదభ్రకరుణో భగవాన్ వివృద్ధ -
ప్రేమస్మితేన నయనాంబురుహం విజృంభన్।
ఉత్థాయ విశ్వవిజయాయ చ నో విషాదం
మాధ్వ్యా గిరాపనయతాత్పురుషః పురాణః ॥ **25** ॥

మైత్రేయ ఉవాచ
స్వసంభవం నిశామ్యైవం తపోవిద్యాసమాధిభిః।
యావన్మనోవచః స్తుత్వా విరరామ స ఖిన్నవత్ ॥ **26** ॥

అథాభిప్రేతమన్వీక్ష్య బ్రహ్మణో మధుసూదనః।
విషణ్ణచేతసం తేన కల్పవ్యతికరాంభసా ॥ **27** ॥

లోకసంస్థానవిజ్ఞాన ఆత్మనః పరిఖిద్యతః।
తమాహాగాధయా వాచా కశ్మలం శమయన్నివ ॥ **28** ॥

శ్రీభగవానువాచ
మా వేదగర్భ గాస్తంద్రీం సర్గ ఉద్యమమావహ।
తన్మయాఽఽపాదితం హ్యగ్రే యన్మాం ప్రార్థయతే భవాన్ ॥ **29** ॥

భూయస్త్వం తప ఆతిష్ఠ విద్యాం చైవ మదాశ్రయాం ।
తాభ్యామంతర్హృది బ్రహ్మన్ లోకాంద్రక్ష్యస్యపావృతాన్ ॥ **30** ॥

తత ఆత్మని లోకే చ భక్తియుక్తః సమాహితః ।
ద్రష్టాసి మాం తతం బ్రహ్మన్మయి లోకాంస్త్వమాత్మనః ॥ **31** ॥

యదా తు సర్వభూతేషు దారుష్వగ్నిమివ స్థితం ।
ప్రతిచక్షీత మాం లోకో జహ్యాత్తర్హ్యేవ కశ్మలం ॥ **32** ॥

యదా రహితమాత్మానం భూతేంద్రియగుణాశయైః ।
స్వరూపేణ మయోపేతం పశ్యన్ స్వారాజ్యమృచ్ఛతి ॥ **33** ॥

నానాకర్మవితానేన ప్రజా బహ్వీః సిసృక్షతః ।
నాత్మావసీదత్యస్మింస్తే వర్షీయాన్మదనుగ్రహః ॥ **34** ॥

ఋషిమాద్యం న బధ్నాతి పాపీయాంస్త్వాం రజోగుణః ।
యన్మనో మయి నిర్బద్ధం ప్రజాః సంసృజతోఽపి తే ॥ **35** ॥

జ్ఞాతోఽహం భవతా త్వద్య దుర్విజ్ఞేయోఽపి దేహినాం ।
యన్మాం త్వం మన్యసేఽయుక్తం భూతేంద్రియగుణాత్మభిః ॥ **36** ॥

తుభ్యం మద్విచికిత్సాయామాత్మా మే దర్శితోఽబహిః ।
నాలేన సలిలే మూలం పుష్కరస్య విచిన్వతః ॥ **37** ॥

యచ్చకర్థాంగ మత్సోత్రం మత్కథాభ్యుదయాంకితం ।
యద్వా తపసి తే నిష్ఠా స ఏష మదనుగ్రహః ॥ **38** ॥

ప్రీతోఽహమస్తు భద్రం తే లోకానాం విజయేచ్ఛయా ।
యదస్తౌషీర్గుణమయం నిర్గుణం మానువర్ణయన్ ॥ **39** ॥

య ఏతేన పుమాన్నిత్యం స్తుత్వా స్తోత్రేణ మాం భజేత్ ।
తస్యాశు సంప్రసీదేయం సర్వకామవరేశ్వరః ॥ **40** ॥

పూర్తేన తపసా యజ్ఞైర్దానైర్యోగసమాధినా।
రాద్ధం నిఃశ్రేయసం పుంసాం మత్ప్రీతిస్తత్త్వవిన్మతం ॥ **41** ॥

అహమాత్మాఽఽత్మనాం ధాతః ప్రేష్ఠః సన్ ప్రేయసామపి।
అతో మయి రతిం కుర్యాద్దేహాదిర్యత్కృతే ప్రియః ॥ **42** ॥

సర్వవేదమయేనేదమాత్మనాఽఽత్మాఽఽత్మయోనినా।
ప్రజాః సృజ యథాపూర్వం యాశ్చ మయ్యనుశేరతే ॥ **43** ॥

మైత్రేయ ఉవాచ
తస్మా ఏవం జగత్స్రష్ట్రే ప్రధానపురుషేశ్వరః।
వ్యజ్యేదం స్వేన రూపేణ కంజనాభస్తిరోదధే ॥ **44** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
తృతీయస్కంధే నవమోఽధ్యాయః ॥